

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
3 Пж 2992/23
07.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Светлане Ђуровић, председника већа, судија Младена Николића и Љиљане Вуковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца ARHI.PRO PREDUZECE ZA ARHITEKTURU, ELEKTRONIKU, INŽENJERING PROMET DOO BEOGRAD, МБ 17378074, ПИБ 100289477, са седиштем Београд-Врачар, улица Церска бр. 29, чији је пуномоћник Адвокатска канцеларија „Исаиловић“ адвокати из, ул. бр., против туженог PREDUZECE ZA GRAĐEVINARSTVO, PROIZVODNJU TRGOVINU GRADINA BEOGRAD, МБ 07473206, ПИБ 100013825, са седиштем у Београду- Земун, улица Масариков трг бр.8, чији је пуномоћник Радослав Радусиновић, адвокат из, бр., ради дуга, вредност предмета спора по тужби 42.173.804,75 динара, у поступку по жалби туженог која је изјављена против пресуде Привредног суда у Београду 17 П 6749/19 од 09.02.2023. године на седници већа одржаној дана 07.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду 17 П 6749/19 од 09.02.2023. године у ставовима II и IV изреке.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ одбацује жалба туженог изјављена против пресуде Привредног суда у Београду 17 П 6749/19 од 09.02.2023. године у ставу III изреке.

Образложење

Првостепеном пресудом 17 П 6749/19 од 09.02.2023. године у ставу I изреке укинута је решење о извршењу Привредног суда у Београду пословни број 4 ИИВ. 5410/19 од 02.09.2019. године у обавезујућем делу у целини. У ставу II изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу плати износ од 42.173.804,75 динара са припадајућом законском затезном каматом и то: - на износ од 31.984.567,375 динара почев од 29.08.2019. године, па до исплате, - на износ од 10.189.237,375 динара почев од 01.10.2019. године, па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. У ставу III одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу да се обавезе тужени да исплати законску затезну камату на износ од 10.189.237,375 динара почев од 29.08.2019. године, па до 30.09.2019. године, као неоснован. У ставу IV обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.081.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Благовременом жалбом тужени је оспорио пресуду у ставовима II, III и IV изреке из свих законских разлога прописаних чланом 373 став 1. -3. Закона о парничном поступку, те је у смислу жалбених навода предложио да се првостепена пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Одговор на жалбу није поднет.

Испитујући правилност и законитост првостепене одлуке на основу члана 386. Закона о парничном поступку овај суд, као другостепени, налази да је жалба туженог неоснована.

У доношењу првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, па ни битних повреда из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона, на које се неосновано указује у поднетој жалби. Насупрот жалбеним наводима, изрека пресуде је јасна, у истој су наведени јасни разлози о битним чињеницама који нису у противречности са стањем у списима предмета.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 42.173.804,75 динара на основу цене за изведене радове на основу оверене 9.-те привремене ситуације од 28.06.2019. године, као веродостојне исправе, са каматом по Закону о затезној камати почев од дана подношења тужбе 29.08.2019. године, па до исплате.

Првостепени суд је на основу оцене писаних доказа, налаза и мишљења Градског завода за вештачење и изјашњења вештака, утврдио да је на простору некадашње фабрике Минел, у Радничкој улици у Београду изграђен Тржни центар Ада мол. Између Commercial developments doo, као инвеститора и ГП Градина, као извођача радова, потписан је Уговор о извођењу радова ЕС Д009С од 06.03.2017. године којим су међусобно регулисани односи у вези реализације поверених радова под називом Општи извођачки радови Тржни центар на Ади. Наведеним уговором је изричито искључена примена Посебних узанси о грађењу. Поред наведеног уговора закључене су и измене и допуне истог дана 20.04.2018. године и 04.04.2019. године. Решењем ГП Градине од 07.03.2017. године за одговорног извођача радова постављен је АА, а надзор је поверен фирми Масе group од стране Commercial developments doo. За наплату изведених радова генерални извођач ГП Градина је инвеститору радова Commercial developments doo испоставио укупно 28 привремених ситуација и окончану ситуацију број 29 на завршетку радова. Тужени, као извођач радова, закључио је са тужиоцем, као подизвођачем, Уговор о извођењу радова број 814 од 17.08.2018. године. Као предмет уговора наведено је да на основу дописа Масе group 02-граул 15-1443 од 05.05.2018. године извођач је обавештен да је инвеститор на основу одредаба основног уговора извршио номинацију подизвођача и то за таксативно побројане радове: зидарски радови на коти призмеље, подне облоге, зидне облоге, плафони стрехе, врата – осим фасадних, ентеријер, тоалет, молерај, спољни уређај, а све према понуди подизвођача број 0086 П6/2018 од 09. јула 2018. године. У члану 3. уговора наведено је да ће странке овим у потпуности искључити примену посебних узанси о грађењу. Чланом 14 уговора предвиђено је да ће извођач подизвођачу уплатити износе доспеле на плаћање сходном применом члана 14. посебних услова уговора, а најкасније два радна дана по уплати доспелих средстава од стране инвеститора на рачун извођача по курсу по коме су средства уплаћена на рачун извођача. Подизвођач се уговором обавезао да ће све уговорене радове потпуно извести у складу са техничким, квалитативним, квантитативним захтевима из основног уговора, а као датум завршетка радова сматра се дан када је извршена примопредаја радова, односно обострано потписани записници. Уговорен је износ вредности радова од 3.545.639,86 еура, с тим да се извођач обавезао да ће изведене радове платити подизвођачу путем

испостављених месечних ситуација према степену готовости истих, а које се утврђују према одобреним ситуација извођача од стране надзорног органа. Из изведених доказа произлази да је од стране тужиоца испостављено укупно 9 привремених ситуација и да је 9.-та привремена ситуација издата дана 28.06.2019. године и да иста гласи на износ од 59.700.180,25 динара. Као услов плаћања наведено је да ће њена наплата бити извршена према условима из извођачког уговора уз одбитак на име примљеног аванса и депозита по 10%. Привремена ситуација је потписана, печатирана од стране одговорног извођача радова, стручног надзора инвеститора. Тужена је 25.07.2019. године упутила допис тужиоцу у коме га обавештава да је грешком оверена 9.-та привремена ситуација (рачун бр. 140/19 од 28.06.2019. године) и са њихове стране је тражено да се она сторнира из разлога неслагања процента извршења. Из налаза вештака грађевинске струке утврђено је да је обрачун изведених радова по 9.-ој привременој ситуацији приказан од стране подизвођача унет и увећан за износ од 5% у 26.-ту привремену ситуацију туженог, као извођача радова која је издата за исти обрачуниски период инвеститору. Иста је примљена од стране туженог дана 11.07.2019. године и заведена је под бројем 385. Основни услов прихватања привремене ситуације је да су у њој обухваћени радови који су стварно изведени и уговором обрачунати и првостепени суд налази да се наведени износ увећава за 5% колико износи накнада туженог, као главног извођача након, чега се шаље на оверу стручном надзору инвеститора. Првостепени суд је утврдио да су изведени радови тужиоца, као подизвођача, увећани за 5% у 26.-ој привременој ситуацији туженог, као извођача радова, према инвеститору за обрачуниски период 01.05.2019.- 30.05.2019. године, а коју су потписала и одговарајућим печатима оверила одговорна лица обе уговорне стране, где је датум промета наведене привремене ситуације 28.06.2019. године. Уз потврду да су радови изведени дат је и њихов обрачун за сваку од позиција радова урађену по уговору и налогу за измене где укупна вредност исте износи 268.121.133,10 динара, односно након одбитка депозита износ за плаћање је 241.309.019,79 динара. Оверена 26. привремена ситуација у приказаном штампаном облику представља корекцију исте ситуације у електронској форми. Према налазу вештака првостепени суд је нашао да је тужилац у периоду од 01.05.2019. до 31.05.2019. године извео радове на предметном објекту у вредности од 448.313,84 евра, па након предвиђених умањења за износ примљеног аванса од 10% и износа депозита од 10% преостаје за уплату износ од 358.651,08 евра што у динарској противвредности представља износ од 42.289.300,89 еура. Првостепени суд је утврдио да тужбени захтев гласи на износ од 42.173.804,75 динара што представља износ од 357.672,17 евра по обрачуном курсу из 9.-те привремене ситуације тужиоца, као подизвођача и 26.-те привремене ситуације туженог, као извођача. Првостепени суд је утврдио да је дана 21.08.2019. године тужилац упутио допис туженом где наводи да неспорни део по привременој 9. ситуацији износи 357.672,17 евра. Из извода од 25.07.2019. године првостепени суд је утврдио да је за комитента Градина доо евидентирана уплата инвеститора у износу од 162.890.160,02 динара и на истом изводу је евидентирано плаћање у износу од 6.525.156,30 динара по основу Уговора о асигнацији закљученог дана 28.06.2019. године. Према изводу о промету на рачуну инвеститора од 25.07.2019. године извршено је плаћање по асигнацији у износу од 31.137.445,91 динара. Првостепени суд је даље утврдио да је инвеститор туженом, као главном извођачу, платио радове изведене по 26.-ој привременој ситуацији у целини и то уплатом износа од 162.890.160,02 динара на текући рачун туженог и плаћањем износа од 31.137.445,91 динара асигнацијом, оба од 25.07.2019. године, као износа од 47.013.880,00 динара дана 27.09.2019. који је уплаћен на текући рачун туженог. Како се ради о радовима изведеним у периоду од 01.05.2019. до 31.05.2019. године који су оверени и плаћени у

целости од стране инвеститора туженом, као главном извођачу, и да је инвеститор износа који је спорио платио накнадно, то је првостепени суд применом одредбе члана 484. Закона о облигационим односима утврдио да су наводи туженог о недостацима изведених радова од стране овде тужиоца неосновани, јер су исти изведени у периоду почев од 01.05.2019. до 31.05.2019. године, оверени и плаћени у целости од стране инвеститора туженом, као главном извођачу, а посебно имајући у виду да је инвеститор износа који је првобитно спорио платио накнадно. Првостепени суд је нашао да тужени није сходно одредби члана 231. став 3. Закона о парничном поступку доказао да је тужилац неке радове извео неквалитетно, јер је тужилац доказао да радове који одговарају 9.-ој привременој ситуацији инвеститор је платио извођачу по утврђеној динамици. Плаћање доспелих ситуација подизвођача врши се применом члана 14. Посебних услова из основног уговора, а најкасније у року од 2 радна дана по уплати доспелих средстава од стране инвеститора. Првостепени суд налази да је тужилац своју обавезу из уговора о извођењу радова број 1-121/18 на објекту Ада мол у Београду везано за радове изведене и фактурисане у 9.-ој привременој ситуацији испунио у целости према налазу вештака и по курсној листи од 28.06.2019. године, и да је тог дана инвеститор исплатио извођачу, овде туженом, у целости радове на изведеној 26.-ој привременој ситуацији која одговара 9.-ој привременој ситуацији коју је тужилац испоставио туженом. Дана 29.07.2019. године тужени је био дужан да уплати износ од укупно 271.747,48 евра што у динарској противвредности по средњем курсу на дан 28.06.2019. године износи 32.042.319,00 динара, а дана 01.10.2019. године износ од укупно 86.903,60 евра што у динарској противвредности по средњем курсу на дан 28.09.2019. године износи 10.246.986,00 динара.

Код таквог стања ствари, правилно је првостепени суд применом одредби чланова 632., 641., 614., 262., 277. и 324. Закона о облигационим односима у складу са одредбом члана 14. Посебних услова уговора донео одлуку као у ставу II изреке.

Жалба туженог је одбачена у делу у ком је тужени побијао првостепену пресуду у ставу III изреке, обзиром да је у том делу тужбени захтев тужиоца одбијен, тако да тужени нема правни интерес за изјављивање жалбе, па је сходно одредби из члана 389. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у ставу II изреке.

Жалбени наводи туженог не доводе у питање правилност донете одлуке. Указивање на то да је утврђење да је тужилац извео грађевинске радове обухваћене његовом 9.-ом привременом ситуацији у целости заснива на налазу и мишљењу вештака, као једином изведеном доказном средству и да је у супротности са писаним доказима у списима предметима, као и наводима самог тужиоца, овај суд је ценио, па је нашао да су исти наводи неосновани. Ово стога што привремена ситуација представља привремен обрачун обављених радова, за који је, уговором о извођењу радова у члану 13. прописано, да је подизвођач у обавези да је достави до првог у месецу за претходни период у електронској форми, а након добијања потврде о степену готовости радова и у штампаној форми. Сваку привремену ситуацију извођач подноси на оверу лицу које је од стране наручиоца одређено као надзорни орган на градилишту. 9-та привремена ситуација односи се на радове извршене у месецу мају 2019. године, датум издавања је 28.06.2019. године и иста је потписана и потврђена од стране туженог и надзора који је именован од стране инвеститора на износ од 59.700.180,25 динара у складу са одредбом члана 11. уговора о извођењу радова од 15.08.2018. године који је закључен између тужиоца и туженог. Износ од 42.173.804,73 динара колико тужилац потражује овом тужбом је управо износ који је инвеститор платио туженом, а који је тужени сагласно уговору био дужан да у року од 2 дана од дана пријема те уплате плати тужиоцу.

Жалбени наводи туженог да је 9.-та привремена ситуација умањена због примедби на квалитет изведених радова која је инвеститор имао према тужиоцу и да је сам тужени уочио да радови имају одређене недостатке, те да је с тим у вези позвао тужиоца да исте отклони, овај суд је ценио па је нашао да су исти такође неосновани. Ово стога што је привремена ситуација потписана и оверена без примедби. Одредбом члана 614. Закона о облигационим односима, тужени, као наручилац, је био дужан да прегледа извршено дело чим је то по редовном току ствари могуће и да о нађеним недостацима без одлагања обавести тужиоца, као подизвођача, тако да после прегледа и примања извршеног рада извођач више не одговара за недостатке који су се могли опазити обичним прегледом, изузев ако је знао за њих а није их показао наручиоцу. На наведену околност обављено је вештачење од стране Градског завода за вештачење преко вештака грађевинске и вештака економско финансијске струке. Из налаза вештака утврђено је да је туженом познато да је обрачун изведених радова по 9.-ој привременој ситуацији приказан од стране подизвођача увећан за 5% у 26.-ој привременој ситуацији извођача радова, овде туженог, која је издата за исти обрачунски период инвеститору и да је она у штампаном приказу корекција ове ситуације у електронској форми, дакле након добијене потврде о степену готовости радова за претходни период. Суд је утврдио да изведени радови јесу увећани за 5% у 26.-ој привременој ситуацији извођача радова за обрачунски период од 01.05.2019. до 30.05.2019. године, а који су потписала и одговарајућим печатима оверила одговорна лица обе уговорне стране где је датум промета наведене привремене ситуације 28.06.2019. године. 26.-та привремена ситуација у приказаном штампаном облику представља корекцију ове ситуације у електронској форми.

Жалбени наводи туженог да је првостепени суд одбио предлог туженог за извођење доказа и саслушањем законских заступника парничних странака, те законског заступника инвеститора и представника надзора као предложених сведока су без утицаја, јер је 9.-та привремена ситуација потписана и оверена без икаквих примедби. Жалбени наводи туженог да су друга правна лица које су ангажовали инвеститори и тужени, као подизвођаче, извели радове обухваћене спорном привременом ситуацијом тужиоца, због чега је за износ недостатака инвеститор умањио 26-ту ситуацију овај суд је ценио и нашао да су исти неосновани, јер у смислу члана 614 Закона о облигационим односима примедбе на квалитет нису стављене благовремено, те обавештење наручиоца радова о нађеним недостацима било у квалитету, било у количини изведених радова или употребљеног материјала је основни услов да би наручилац могао да оствари своје право према извођачу радова по основу његове одговорности за недостатке. Како тужени исто није доставио, а привремена ситуација је потписана и оверена од стране надзора и туженог то су без утицаја ови жалбени наводи туженог.

Жалбени наводи туженог да је првостепени суд погрешно применио материјално право, јер је супротно одредби члана 10 Закона о облигационим односима примењивао Закон о облигационим односима, иако су парничне странке уредиле међусобни однос применом Фидикових услова уговарања, овај суд је ценио па је нашао да су исти наводи неосновани. Ово стога што однос извођача радова и подизвођача је самостални правни однос и подизвођач је дужан да испуни своје обавезе, а у уговору о извођењу радова закљученим између тужиоца као подизвођача и туженог као извођача од 15.08.2018. године у члану 21. је уговорено да ће се за све што није регулисано истим уговором примењивати одредбе Закона о облигационим односима и других релевантних прописа Републике Србије.

Жалбени наводи туженог да се плаћање не може вршити уколико извођач не обезбеди гаранцију банке за добро извршење посла важећу на дан испуњења обавеза

по основу плаћања и да је банкарска гаранција услов за испуњење те обавезе, а да тужилац није обезбедио банкарску гаранцију су без утицаја јер је 9.-та привремена ситуација оверена, потписана и печатирана од стране одговорног извођача радова, стручног надзора извођача и инвеститора, а наплата ситуације је вршена према условима уговора.

Суд је ценио наводе жалбе туженог да је подизвођач имао обавезу вођења грађевинских књига, као и остале жалбене наводе овај суд је ценио, па је нашао да су исти наводи без утицаја.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка која је донета на основу члана 153. и члана 154. Закона о парничном поступку, те је са свих изнетих разлога на основу члана 390. Закона о парничном поступку одлучено као у ставу I изреке.

ЉВ/СБ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Светлана Ђуровић с. р.

За тачност отправка